

CSRD implementeringen i Sverige

En kvalitativ studie av hur svenska företag inom finans, tillverkning och konsultsektorn anpassar sig till EU:s nya hållbarhetsdirektiv

Isak Collijn

Examensarbete/Självständigt arbete • 15 hp

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap

Politics kandidat - hållbar utveckling

Uppsala 2025

CSRD implementeringen i Sverige. En kvalitativ studie av hur svenska företag inom finans, tillverkning och konsultsektorn anpassar sig till EU:s nya hållbarhetsdirektiv

CSRD implementation in Sweden. A qualitative study of how Swedish companies in finance, manufacturing, and consulting adapt to the EU's new sustainability directive.

Isak Collijn

Handledare:	Patrik Oskarsson, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för stad och land
Examinator:	Patrik Cras, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för stad och land
Bitr. examinator:	Sara Westerdahl, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för stad och land

Omfattning:	15 hp
Nivå och fördjupning:	Grundnivå, G2E
Kurstitel:	Självständigt arbete i Hållbar utveckling, G2E
Kurskod:	EX1019
Program/utbildning:	Politics kandidat - hållbar utveckling
Kursansvarig inst.:	Institutionen för stad och land
Utgivningsort:	Uppsala
Utgivningsår:	2025
Upphovsrätt:	Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Elektronisk publicering:	https://stud.epsilon.slu.se

Nyckelord:	CSRD, hållbarhetsrapportering, dubbel väsentlighet, institutionell teori, implementering, värdekedja, branschskillnader
-------------------	---

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap

Institutionen för stad och land

Avdelningen för landsbygdsutveckling

Sammanfattning

Detta examensarbete undersöker hur svenska företag inom tre olika branscher – finans, tillverkning samt revision och konsult – arbetar med implementeringen av EU:s nya hållbarhetsdirektiv, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Direktivet ersätter det tidigare NFRD och syftar till att öka transparens, jämförbarhet och ansvarstagande inom företags hållbarhetsrapportering. En central aspekt i CSRD är kravet på dubbel väsentlighet, vilket innebär att företag både ska redovisa sin påverkan på omvärlden samt hur hållbarhetsrelaterade faktorer påverkar företagets ekonomi.

Studien baseras på en kvalitativ metod med semistrukturerade intervjuer och analyseras med hjälp av den institutionella teorins tre pelare: den regulativa, normativa och kognitiva. Resultaten visar att även om regelverket är likadant för alla företag, skiljer sig implementeringen avsevärt beroende på branschspecifika förutsättningar såsom värdekedjornas komplexitet, interna resurser och externa förväntningar. Finans- och konsultbranschen upplever ett större yttre tryck från investerare och kunder, medan tillverkningsindustrin främst brottas med praktiska utmaningar i spårbarhet och datainsamling.

Slutsatsen är att CSRD inte enbart innebär juridisk anpassning utan även kräver organisatorisk förändring, där företagskultur, normer och branschpraxis spelar en avgörande roll för hur framgångsrik implementeringen blir.

Nyckelord: CSRD, hållbarhetsrapportering, dubbel väsentlighet, institutionell teori, implementering, värdekedja, branschskillnader.

Abstract

This thesis examines how Swedish companies in three sectors – finance, manufacturing, and auditing/consulting – are implementing the European Union’s new sustainability directive, the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). The directive replaces the former NFRD and aims to increase transparency, comparability, and accountability in corporate sustainability reporting. A central element of CSRD is the requirement of double materiality, meaning that companies must report both their impact on the environment and society, and how sustainability-related factors affect their financial performance.

The study applies a qualitative method using semi-structured interviews and is analyzed through the three pillars of institutional theory: regulative, normative, and cognitive. The findings show that although the directive is the same for all companies, its implementation differs significantly depending on sector-specific conditions such as value chain complexity, internal resources, and external stakeholder expectations. The finance and consulting sectors experience greater external pressure from investors and clients, while the manufacturing sector primarily struggles with practical challenges such as traceability and data collection.

The conclusion is that CSRD requires not only legal compliance but also organizational transformation, where company culture, norms, and industry practices play a key role in how successfully the directive is implemented.

Keywords: CSRD, sustainability reporting, double materiality, institutional theory, implementation, value chain, sectoral differences.

Förord

Jag vill rikta ett stort tack till alla som har hjälpt mig och som har delgivit sin tid för att ge mig stöd i mitt arbete. Stort tack till min handledare Patrik Oskarsson för värdefull vägledning och stöd genom hela arbetet. Jag vill även ge ett stort tack till min familj och mina vänner som har funnits där för att uppmuntra mig. Tack också till alla mina informanter utan er hade inte detta arbete varit genomförbart.

Innehållsförteckning

Tabellförteckning.....	7
1. Inledning	8
1.1 Syfte och Frågeställning	9
1.2 Avgränsning.....	9
2. Förklaring av CSRDS innehåll.....	10
2.1 ESRS standarder och dubbel väsentlighetsanalys.....	10
3. Litteratur och metod: Hållbarhetsrapportering i EU	13
3.1 Vad är hållbarhetsrapportering?	13
3.2 EU:s tidigare policy.....	13
3.3 Institutionell teori	14
4. Metod och analys	16
4.1 Urvalsmetod.....	17
4.2 Etik och Anonymisering.....	18
4.3 Informanter	18
5. Resultat	20
5.1 Regulatoriska pelaren	20
5.1.1 Dubbel Väsentlighetsanalys	20
5.1.2 Datamängden och Jämförbarhet.....	22
5.1.3 Resursallokering	23
5.2 Normativa pelaren	24
5.2.1 Transparens mot kunder och investerare.....	24
5.3 Kognitiva pelaren	25
5.3.1 Hållbarhet får större inflytande	25
6. Diskussion.....	27
7. Slutsats	29
Referenser.....	30

Tabellförteckning

Tabell 1 (ESRS Standarder).....	11
Tabell 2 Intervjufrågor efter institutionell teori	16
Tabell 3 Informanter	19

1. Inledning

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) är EU:s nya lagstiftning som syftar till att öka transparensen och innebär krav på mer detaljerade, verifierbara och jämförbara rapporter i företags hållbarhetsrapportering. Den ersätter det tidigare direktivet NFRD (Non Financial Reporting Directive) (Regeringen 2024).

EU:s nya lagstiftning kring hållbarhetsrapportering CSRD togs fram med beaktning av kritiken från företag och investerare för det gamla direktivet NFRD (Hahnkamper-Vandenbulcke 2021). EU skärper bland annat hållbarhetskraven för företag och omfattar nu fler aktörer än tidigare genom att kräva att företag anpassar sig till de nya rapporteringsstandarderna (ESRS) (Europeiska kommissionen Q&A 2023). Det innebär både ökade kostnader och administrativa bördor. En central aspekt av CSRD är kravet på dubbel väsentlighet. Detta innebär att företag både måste identifiera hur deras verksamhet påverkar miljö och samhälle, och hur hållbarhetsrelaterade förändringar i omvärlden påverkar företagets finansiella ställning (Europeiska kommissionen CSRD, 2025).

EU har satt ambitiösa klimatmål för 2030 och 2050, där medlemsländerna ska minska sina utsläpp med 55% jämfört med 1990 års nivåer och nå nettonollutsläpp till 2050. För att uppnå dessa mål har EU infört CSRD, en ny lagstiftning med syfte till att driva företag mot större transparens i sin hållbarhetsrapportering (Europeiska kommissionen CSRD, 2025). En del av denna lagstiftning är kravet på att företag ska göra en separat rapport för sitt ESG-arbete, som inkluderar tre centrala områden: Environmental, Social, and Governance (ESG). Dessa rapporter ska fokusera på IRO (Impact, Risks, and Opportunities), vilket innebär att företag måste identifiera och redovisa de effekter deras verksamhet har på miljö och samhälle, samt de risker och möjligheter som uppstår i samband med arbetet för en mer hållbar verksamhet. De skall även ge förslag på hur de kan förbättra sin verksamhet och jobba för att uppnå dessa mål (Europeiska kommissionen CSRD, 2025).

2025 så kommer de första rapporterna att presenteras för räkenskapsåret 2024. Företagen det omfattar är de med minst 500 anställda och som är ett aktiebolag av allmänt intresse, eller försäkringsbolag eller bank. (Europeiska kommissionen CSRD 2025) Det har dock klubbats igenom en förändring av direktivet som kallas omnibus (Europeiska kommissionen omnibus 2025). Där har gränsen för företag som måste rapportera initialt höjts till minst 1000 anställda. Företag under den gränsen kan nu också välja om de vill rapportera enligt CSRD eller inte. Det är alltså inte längre obligatoriskt för företag med mindre än 1000 anställda. Man har även valt att ta bort förslaget om branschspecifika rapporteringsstandarder (Europeiska kommissionen omnibus 2025). Tidigare forskning har haft innehållet i rapporterna som huvudfokus och det skapar ett behov av att förstå implementering processerna och vilka praktiska utmaningar företagen ställs inför.

För att försöka ge en så bred bild som möjligt över hur implementeringen ser ut för svenska företag så har studien valt att titta på företag som verkar inom de sektorer som har störst

inverkan på den svenska ekonomin. De två största sektorerna inom svensk ekonomi enligt Statistiska Centralbyrån är varuproducenter och tjänsteproducenter (2024). Därav så är informanterna från finans, konsult och tillverkningsbranschen. Målet är att studien kan ge en förståelse till allmänheten för hur implementeringen av en miljöpolicy kan skilja sig mellan olika branscher och hur det påverkar företagens produktion, lönsamhet och varumärke på olika sätt. Samt att identifiera behovet av fortsatta studier av området.

1.1 Syfte och Frågeställning

Syftet med studien är att ge insikter om hur företag i Sverige hanterar införandet av CSRD lagstiftningen, samt de utmaningar och möjligheter företagen möter när de anpassar sitt administrativa arbete, samt sina rapporteringsprocesser för att leva upp till CSRD:s krav.

Vilka är de största utmaningarna med CSRD för företagen?

Har CSRD lyckats med att öka transparensen och jämförbarheten i rapporterna?

Vilka skillnader i implementeringen finns mellan olika branscher?

1.2 Avgränsning

Studien avgränsas till att beskriva skillnaderna i implementeringen av CSRD i 3 branscher i Sverige. För att EU ska kunna nå sitt klimatmål 2050 så behöver det finnas konkreta lagar och regelverk. Studien avgränsas till specialister inom företag i olika branscher i Sverige och deras upplevelse om hur de upplever det nya regelverket och hur implementeringen har gått till.

Tre olika branscher med olika förutsättningar ger en illustrativ bild över hur det kan se ut för svenska bolag att ta sig an lagstiftningen med variation för olika branscher inom tjänst och produktionssektorer. Syftet är inte att dra generella slutsatser för alla företag som omfattas av lagstiftningen, utan att belysa variationer och gemensamma utmaningar i ett begränsat men relevant urval.

Den centrala delen i uppsatsen är CSRD lagstiftningen och ESRS som alla informanter i studien jobbar med. Studien kommer att belysa brister i regelverket jämfört med tidigare regelverk. Men huvudfokuset i uppsatsen är att undersöka implementeringen av den nya lagstiftningen och jämföra det mellan olika branscher.

2. Förklaring av CSRDS innehåll

I detta avsnitt så följer en förklaring för vad hållbarhetsrapportering är och dess syfte, samt över vilka kriterier och rapportering standarder som företagen behöver följa för att uppnå en fullständig CSRD rapport.

2.1 ESRS standarder och dubbel väsentlighetsanalys

ESRS står för European Sustainability Reporting Standards. Det är ett rapporteringsramverk framtaget av EU kommissionen för att underlätta för företag hur de skall lägga upp sin CSRD hållbarhetsrapportering och vad som skall stå i den (EU ESRS 2023). Syftet med standarderna är att öka transparensen och förbättra kvaliteten på hållbarhetsrapportering från företag inom EU. Detta är tänkt att leda till bättre jämförbarhet för investerare och andra intressenter (EU ESRS 2023). Alla standarderna är sektorsövergripande vilket innebär att alla sektorer behöver rapportera på kategorierna men bara om de anser det som väsentligt (EU ESRS 2023).

ESRS standarderna består av fyra olika kategorier som följer ESG (Economic, Social, Governance) (EU ESRS 2023). ESRS 1 och 2 består av allmänna krav och upplysningar. Dessa standarder är tvärgående vilket innebär att de gäller över alla branscher oavsett i vilket företaget opererar (EU ESRS 2023).

ESRS 1 beskriver uppbyggnaden av ESRS standarderna och de allmänna kraven som skall uppfyllas (EU ESRS 2023). Här ingår Dubbel Väsentlighetsanalysen som alla företag skall använda sig av för att bestämma vad som är väsentligt att rapportera på. (EU ESRS 2023) Dubbel väsentlighetsanalysen består av två delar, konsekventiell och finansiell väsentlighetsanalys (EU ESRS 2023). I den delegerade förordningen så beskrivs konsekventiell väsentlighet så här:

En hållbarhetsfråga är väsentlig ur ett konsekvensperspektiv när den hänför sig till företagets väsentliga, faktiska eller potentiella, positiva eller negativa konsekvenser för människor eller miljön på kort, medellång och lång sikt. Konsekvenserna är bland annat de som hänger samman med företagets egen verksamhet och värdekedjan i tidigare och senare led, inbegripet genom dess produkter och tjänster, samt genom dess affärsförbindelser. Affärsförbindelser innefattar företagets värdekedja i tidigare och senare led, och är inte begränsade till direkta avtalsförbindelser. (EU ESRS 2023)

Finansiell väsentlighet beskrivs så här:

Finansiell väsentlighet vid hållbarhetsrapportering har en utökad omfattning jämfört med väsentligheten när man avgör vilken information som bör ingå i företagets bokslut (finansiella rapporter). Bedömningen av finansiell väsentlighet innebär identifiering av information som betraktas som väsentlig för primära användare av finansiella rapporter för allmänna ändamål när beslut fattas om att tillhandahålla företaget resurser. Framför allt anses information väsentlig för primära användare av finansiella rapporter för allmänna syften om det rimligen kan förväntas att det, om informationen utelämnas, anges felaktigt eller döljs, påverkar vilka beslut användarna fattar utifrån företagets hållbarhetsförklaring (EU ESRS 2023).

Det är alltså företagen själva som bestämmer vilka ESRS standarder de bedömer som väsentliga och relevanta att rapportera på. Men de måste kolla på hur de själva påverkas av omvärlden men också hur de påverkar sin omvärld. Det innebär att de måste rapportera på hela värdekedjan från start till slut (EU ESRS 2023). Alltså sina leverantörer och leverantörens leverantör. Likadant med sina kunder och deras kunder (EU ESRS 2023).

ESRS 2 består av åtaganden som alla företag behöver göra när de rapporterar om de andra ESRS standarderna, bland annat upplysningskrav (EU ESRS 2023). De behöver även presentera under ESRS 2 hur de skall hantera och jobba med det de har kommit fram till i dubbel väsentlighetsanalysen.

Nedan är en tabell över alla ESRS-standarder.

Tabell 1 (ESRS Standarder)

Övergripande	Miljöstandarder (Environmental)	Sociala standarder (Social)	Styrnings standarder (Governance)
ESRS 1-Allmänna krav	E1- Klimatförändringar	S1- Den egna arbetskraften	G1- Ansvarsfullt företagande
ESRS 2-Allmänna upplysningar	E2- Föroreningar	S2- Arbetstagare i värdekedjan	
	E3- Vatten och marina resurser	S3- Påverkade samhällen	
	E4- Biologisk mångfald och ekosystem	S4- Konsumenter och slutanvändare	
	E5- Resursanvändning och Cirkulär ekonomi		

(EU ESRS 2023)

Dessa standarder måste alla företag rapportera på genom att beskriva konsekvenser (positiva och negativa), risker och möjligheter som deras företag skapar när de verkar inom dessa områden (EU ESRS 2023). Men de behöver endast rapportera på dem som de bedömer som väsentliga (EU ESRS 2023).

Det fanns även en punkt om förslag till branschspecifika standarder men det har EU nu valt att ta bort i och med att omnibusförslaget klubbades igenom(källa). Det innebär att företag med 1000 anställda enbart behöver rapportera på ovanstående standarder (Europeiska kommissionen omnibus 2025).

3. Litteratur och metod: Hållbarhetsrapportering i EU

3.1 Vad är hållbarhetsrapportering?

Hållbarhetsrapportering är ett sätt för företag att kommunicera sitt arbete och sina resultat inom områden som miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Det handlar inte bara om att redovisa utsläpp utan också om att visa hur verksamheten påverkar och påverkas av faktorer kopplade till miljö, samhälle och styrning, även kallat för ESG (Environmental, Social, Governance) (Sun et al., 2022). Rapporteringen syftar till att öka transparensen mellan företag och deras intressenter såsom investerare, kunder, leverantörer och samhället. Samt att stärka företagens legitimitet och ansvarstagande (Sun et al., 2022). Det finns idag väldigt många olika former av hållbarhetsrapportering. Vissa är frivilliga som till exempel Global Reporting Initiative (GRI) (Global Reporting Initiative, 2025). GRI har dock kritiserats tidigare för att ha en managerialistisk ansats eller med andra ord, för mycket fokus på resultat och effektivitet (Dumay et al 2010).

I grunden handlar hållbarhetsrapportering om att ta ett långsiktigt ansvar för sin organisation och omvärldspåverkan. Samt att ta ansvar för näst kommande generationer. Det innebär att företag och organisationer behöver väga ekonomiska mål mot sociala och miljömässiga hänsynstaganden. Hållbarhet handlar inte enbart om att minimera negativ påverkan, utan också om att aktivt bidra till en positiv samhällsutveckling. I takt med att globala utmaningar ökar som klimatförändringar och resursbrister. Så ökar också förväntningarna på företag ska ta mer ansvar (Klint, 2023). Hållbarhetsrapportering är därmed en central del för hur företag och organisationer kan kommunicera sitt hållbarhetsarbete.

3.2 EU:s tidigare policy

Innan CSRD blev den nya lagstiftningen så var det NFRD (Non Financial Reporting Directive) som var den gällande lagstiftningen för hur hållbarhetsrapporteringen skulle se ut (EU, 2021). Den infördes 2014 och började tillämpas år 2017. Direktivet gällde för företag med mer än 500 anställda som var av allmänt intresse samt aktiebolag. NFRD krävde att företagen skulle redovisa icke finansiella variabler som miljö, sociala frågor och styrningsrelaterade frågor även kallat ESG (EU,2014). Syftet var att göra det lättare för investerare och andra intressenter att se hur företagens hållbarhetsarbete såg ut och jämföra dem med varandra (EU,2014). NFRD blev dock kritiserat för att vara för vagt och det ledde till en stor variation mellan företagens kvalitet och format på hur hållbarhetsrapporterna utfördes (Hahnkamper-Vandenbulcke 2021). Den icke-finansiella rapporten skulle kontrolleras av företagets revisor, men endast för att säkerställa att rapporten faktiskt har upprättats och publicerats (EU,2014).

Tidigare forskning visade att vagheten och det fria spelrummet som NFRD gav, gjorde att det blev svårt att jämföra företagen med varandra eftersom uppgifterna inte var tillräckligt

detaljerade eller verifierade av externa revisionsbyråer (Breijer och Ori, 2022). Det i sin tur motverkade hela syftet med direktivet som var att öka transparensen och jämförbarheten (Breijer och Ori, 2022). EU:s egen utvärdering av NFRD visade att regelverket var ett bra första steg i arbetet med att öka transparens i hållbarhetsarbetet av företag i EU men att det behövde utvecklas ytterligare (Hahnkamper-Vandenbulcke 2021). EU valde därför att ta fram CSRD direktivet för att försöka förbättra transparensen och jämförbarheten i hållbarhetsrapportering. De gjorde det även för att omfatta fler företag en tidigare (EU, 2023).

Krajcsák (2025) skriver i sin studie som följer slovenska företag. Att CSRD kom med nya möjligheter och utmaningar för företagen i Slovenien, särskilt i kund- och leveranskedjorna. Enligt studien ger CSRD företagen ökade möjligheter för dem att stärka sina affärsrelationer. Samt en förbättrad riskhantering och starkare integrering av hållbarhet i sin verksamhet. Men Krajcsák (2025) belyser också att utmaningarna för företagen ligger i ökade administrativa bördor och bristfälliga data från leverantörer i samband med dubbel väsentlighetsanalysen. Samt ett stort behov av att anpassa sina interna processer och rapporteringsmallar.

Tidigare forskning visar att den tidigare standarden NFRD inte lyckades uppnå hög transparens och jämförbarhet i hållbarhetsrapporteringen. CSRD infördes för att förbättra detta, men studier från Slovenien pekar på att det fortfarande finns betydande utmaningar för företagen att uppfylla de nya rapporteringskraven.

3.3 Institutionell teori

Institutionell teori (Scott 2014) fungerar som det teoretiska ramverk som strukturerar och vägleder både resultat- och analyskapitlet i denna studie. Institutionell teori bygger på idén om att institutionerna i samhället består av sociala strukturer som styr människors beteenden, och att de i sin tur består av tre grundpelare (Scott, 2014, s. 59). Dessa institutioner kan vara lagar och regler som är lagstiftade av EU som till exempel dubbel väsentlighetsanalys (Europeiska kommissionen, 2025) (Scott, 2014, s. 60). Normativa institutioner påverkar individers beteende genom sociala förväntningar och skyldigheter (Scott, 2014, s. 60), det vill säga genom sociala normer och strukturer såsom investerares förväntningar på företag. (Scott, 2014, s. 60–64) Det kan också vara gemensamma kulturella föreställningar inom en bransch om hur saker och ting bör vara (Scott, 2014, s. 60–67). Till exempel att det finns oskrivna regler om vad företag tar upp i sin hållbarhetsrapport om man verkar i en viss bransch (Scott, 2014, s. 67). Nedan är en mer ingående beskrivning om hur dessa pelare ser ut.

Regulativa pelaren:

Den regulativa pelaren utgörs av institutioner som påverkar organisationers och individers beteenden genom formella regler, lagar och policyramverk (Scott, 2014, s. 59). Dessa regler skapar ett system av krav som upprätthålls genom sanktioner vid överträdelser och incitament för efterlevnad, såsom subventioner eller andra fördelar (Scott, 2014, s. 60). Den regulativa pelaren fungerar därmed som ett externt tryck som tvingar organisationer att anpassa sig för att uppnå legitimitet och undvika negativa konsekvenser (Scott, 2014, s.59-60). Ett tydligt

exempel på denna typ av institutionellt tryck är CSRD (Europeiska kommissionen, 2025). Där bland annat principen om dubbel väsentlighet kräver att företag redovisar både hur hållbarhetsfrågor påverkar verksamheten och hur verksamheten i sin tur påverkar människor och miljö (Europeiska kommissionen, 2025).

Normativa pelare:

Den normativa pelaren bygger på sociala normer och strukturer i branschen och i samhället. Det kan vara yrkesstandarder eller etiska riktlinjer som styr hur en organisation väljer att agera. (Scott, 2014, s. 64). Normerna kommer från förväntningar av konsumenter men också andra organisationer i en bransch. Detta kan vara allt från förväntningar på standard till normativa ageranden. (Scott, 2014, s. 64-65) Man kan säga att det normativa är de osynliga spelreglerna som finns inom ett område och konsekvenserna om man inte följer dessa normer är brist på legitimitet och social acceptans (Scott, 2014, s. 64-65). Den normativa pelaren styr vad som anses vara rätt och lämpligt enligt samhällets- och yrkesgruppers normer.

Kognitiva pelare:

Den tredje pelaren består av djupt rotade uppfattningar och gemensamma föreställningar om hur saker bör vara. Det formar vad som uppfattas som naturligt, självklart eller legitimt inom en viss kontext (Scott, 2014, s. 67). Uppfattningarna kommer från de kulturella idéerna som finns i ett samhälle. Alltså det som en organisation väljer att göra kommer från hur samhället och kulturen är uppbyggd (Scott, 2014, s.67–69). Dessa föreställningar är ofta omedvetna och självklara vilket gör dem svåra att förändra och därav är de svåra att bryta. (Scott, 2014, s. 67–69). Inom hållbarhetsrapportering kan detta exempelvis innebära att företag i vissa sektorer rutinmässigt inkluderar vissa typer av data utan att ifrågasätta varför. Dessa kulturella och kognitiva institutioner är svåra att förändra genom yttre påverkningar eller incitament (Scott, 2014, s. 67–69). Det gör att om regelverk inte stämmer överens med ett företags kultur så kan omställningen till det nya regelverket vara svår att genomföra och det kan uppstå osäkerheter inom företaget. (Scott, 2014, s. 60)

Syftet med att använda teorin är att ge ett tydligare resultat och kunna tematisera data utifrån de tre pelarna. Det gör det lättare att sedan dela upp och jämföra data mellan de olika pelarna.

4. Metod och analys

Metoden för datainsamlingen var kvalitativa semi-strukturerade intervjuer. Valet av kvalitativa metoder motiveras av de är “explorativa” vilket innebär enligt Harboe (2013 s.35–36) att metoderna är undersökande och utforskande. Eftersom det är första gången som företag påverkas av den nya lagstiftningen så passade denna metod bra för att det möjliggjorde fördjupade resonemang och flexibilitet att följa upp intressanta svar.

Informanterna som intervjuats är personer på företag som jobbar med hållbarhetsredovisning i företaget. Detta för att få en inblick i hur företagen arbetar med den nya lagstiftningen och hur de anpassar sig efter den. Valet av respondenter gjordes genom ett icke slumpmässigt urval där respondenterna väljs utifrån ett subjektivt urval med en kvalificerad bedömning (Harboe 2013 s.109).

Fokus under intervjuerna låg på informanternas upplevelser och erfarenheter av implementeringen av CSRD lagstiftningen. Syftet med intervjuerna var att få en förståelse för hur implementeringen av lagstiftningen fungerar praktiskt. Samt att identifiera likheter och skillnader mellan företag och branscher. Frågorna följer de tre pelarna i Institutionell teori och frågorna gjordes efter respektive pelare. Kategorierna på frågorna var lagstiftning, normer och kultur. Uppdelningen av intervjufrågorna i olika kategorier syftar till att göra det lättare i analysen att koda och analysera data (Creswell & Creswell, 2018, s.269).

Frågorna användes som ett stöd för att följa de tre pelarna men eftersom intervjun var semistrukturerad så gavs det även utrymme för följdfrågor eller spontana frågor under intervjuens gång kring informanternas svar. Nedan kommer en tabell med frågorna som användes.

Tabell 2 (Intervjufrågor efter institutionell teori)

<u>Regulativa: (lagar och regler)</u>	<u>Normativa: (Normer och förväntningar i branschen)</u>	<u>Kognitiva pelaren: (föreställningar och kulturella faktorer)</u>
Hur har ert företag anpassat sig till de nya kraven i CSRD-lagstiftningen?	Hur påverkas ert företags hållbarhetsarbete av branschspecifika normer och standarder?	Hur ser ni på hållbarhetsrapportering som en del av er företagskultur?
Vilka resurser har ni behövt avsätta för att uppfylla rapporteringskraven?	Har externa intressenter (kunder, investerare, andra företag i samma bransch)	Har CSRD lett till förändrade attityder och beteenden inom företaget?

	påverkat er anpassning till CSRD?	
Har ni upplevt några utmaningar i att implementera kraven? Om ja, vilka?	Har ni upplevt en förändring i era affärsrelationer på grund av CSRD-kraven?	Upplever ni att hållbarhetsrapportering nu är en självklar del av ert affärsstrategiska arbete?
Hur upplever ni tillsyn och efterlevnadskontroller kopplade till CSRD?	Hur samarbetar ni med andra aktörer i er bransch för att uppfylla hållbarhetskraven?	Finns det interna motstånd eller utmaningar i att anpassa sig till CSRD, och i så fall varför?
Ser du några skillnader i hur regelverket tolkas och efterlevs inom er bransch jämfört med andra branscher?	Hur har era leverantörer och affärspartners reagerat på förändringarna?	Hur skiljer sig ert företags syn på CSRD jämfört med företag i andra branscher?

Analysen följer de tre pelarna i institutionell teori genom en tematisk analysmetod (Creswell & Creswell, 2018, s.269). Den institutionella teorin blir i detta fall en teoribaserad analysram som används för att strukturera och tolka data samt belysa hur institutionella krafter påverkar företagens arbete med CSRD i olika branscher (Creswell & Creswell, 2018, s.269). Teman som återkom i flera intervjuer lyfts fram och analyseras i relation till teorin och uppsatsens syfte.

Eftersom studien använder en kvalitativ och explorativ metod så är det svårt att dra generella slutsatser för en hel bransch på grund av begränsade resurser och tid. Målet är därför att ge en så bred bild som möjligt av hur CSRD uppfattas och implementeras inom olika företag och branschspecifika kontexter.

4.1 Urvalsmetod

Urvalet av informanter i uppsatsen har inte valts slumpmässigt utan följer ett ändamålsstyrt urval. (Bryman 2018, s.496) Det innebär att informanterna väljs ut genom ett icke-sannolikhetsbaserat urval. Syftet med detta är att välja ut informanter som är relevanta för forskningsfrågorna som har formulerats (Bryman, 2018 s.496). Informanterna väljs genom ett urval av ett typiskt fall som innebär att man väljer deltagare för att det exemplifierar en dimension av intresse, i detta fall en bransch (Bryman, 2018 s.497). I denna studie så är det deltagare som jobbar med CSRD implementeringen i sina respektive företag eftersom ändamålet är att svara på hur implementeringen av CSRD skiljer sig mellan olika branscher i Sverige. Men eftersom studien har begränsat med resurser så kan inte allt för många intervjuas. Urvalet begränsas därför till företag med mer än 1000 anställda och till max två informanter i varje bransch. Denna studie har valt att intervju informanter från

finansbranschen (banker), Konsult/revisionsbranschen (konsult/revisionsbyrå) och tillverkningsindustrin (Olika industrier som tillverkar).

4.2 Etik och Anonymisering

Studien följer de etiska principerna som beskrivs i Samhällsvetenskapliga metoder av Alan Bryman (2018 s.170). Han tar upp grundläggande etiska frågor som följer svensk forskningsetiska princip och som alla svenska forskningsprojekt bör ta i beaktning när man bedriver forskning (Bryman 2018 s.170). Dessa principer är bland annat obehag eller skada som kan uppstå vid medverkande, Inkräktning på privatlivet, Informationskravet (Informera deltagarna om undersökningens syfte), Samtyckeskravet (Informanter har rätt att dra sig ur undersökningen) och Konfidentialitetskravet (Uppgifter skall behandlas med största möjliga konfidentialitet) (Bryman, 2018 s.170). Alla dessa principer har tagits i beaktning under studiens gång och nedan beskrivs hur några av dessa principer har följts.

I denna studie så intervjuades fyra informanter som jobbade med hållbarhetsrapportering och CSRD inom olika branscher. Inför varje intervju så kontaktades informanterna skriftligen och muntligt om studiens syfte samt deras rättigheter. De fick även information om hur den insamlade data från intervjun skulle hanteras. En samtyckesblankett skrevs även under av samtliga deltagare i enlighet med Informations och samtyckeskravet (Bryman, 2018 s.170).

Några av deltagarna har frågat efter att vara anonyma och för att respektera det så har alla informanter anonymiserats för att upprätthålla en hög etisk standard. Detta gäller oavsett om de har gett sitt medgivande att publicera sitt namn i samband med studien. Undantag går att göra om informanten insisterar på att deras namn skall vara med i rapporten. Eventuella citat från deltagarna har också granskats och godkänts av informanterna själva. Detta beslut grundas i forskningsetiska principer om integritet och konfidentialitet (Bryman, 2018 s.170), samt i en vilja att skydda både individ och organisation från oavsiktlig identifiering eller eventuella feltolkningar.

Till följd av anonymiseringen så är alla citat och hänvisningar betecknade med den bransch som de representerar: Bank 1, Tillverkningsindustrin etc. Respondenterna förblir anonyma men samtidigt så kan branschspecifika skillnader analyseras och belysas enklare då man förstår lättare vilken bransch det är som citeras. Anonymiseringen gäller även företagsnamn för att minska möjligheten att kunna identifiera informanterna.

4.3 Informanter

I detta avsnitt så är en tabell gjord för att redovisa vad informanterna har för yrkesroller och hur de jobbar med CSRD rapporteringen. Av integritetsskäl så har inga företagsnamn eller personuppgifter som kan röja personens identitet blivit medtagna. Det är enbart för att skapa en transparens om att alla informanter jobbar med CSRD rapportering.

Tabell 3 (Informanter)

Bank 1 (B1)	Jobbar med hållbarhetsredovisning i banken och har gjort det under ett flertal år. Såg till att bankens redovisning mötte de krav som kom med CSRD.
Bank 2 (B2)	Chef för bankens hållbarhetsrapportering.
Tillverkningsindustrin (T1)	Jobbar på konsultbolag som hjälper företag att skriva dubbla väsentlighetsanalyser. Konsulterar även när de vill ha ett större ägande över sina rapporter. Är expert på EU rätt. Jobbat med flera stora företag inom tillverkningsindustrin och har en bred bild över branschen.
Revisions och konsultbranschen (RK1)	Jobbar som hållbarhetsansvarig för hela företagets verksamhet. Utvecklar företagets hållbarhetsarbete från strategi till rapportering.

5. Resultat

5.1 Regulativa pelaren

Resultatdelen redogör för hur implementeringen av CSRD har sett ut mellan och inom olika branscher, baserat på vad informanterna uttryckt i intervjuerna. För att göra resultatet tydligt och lätt att följa har svaren tematiserats utifrån de tre pelarna i institutionell teori.

I den här delen så undersöks det hur implementeringen av CSRD i de olika branscherna har påverkats av den regulativa pelaren (Lagar och regler) och hur det skiljer sig åt i och mellan de olika branscherna.

5.1.1 Dubbel Väsentlighetsanalys

Samtliga informanter ger uttryck för att den dubbla väsentlighetsanalysen är den största utmaningen med det nya direktivet. En av anledningarna till det är att företagen måste utvärdera hela sina värdekedjor genom den dubbla väsentlighetsanalysen.

Tillverkningsindustrin beskrivs av T1 som en av branscherna med längst värdekedja, vilket innebär att den ofta lämnar Sverige och därmed blir svårare att kontrollera. Tidigare har tillverkningsindustrin inte behövt rapportera lika djupt på sina värdekedjor. Så här beskriver T1 utmaningarna:

Du kan indirekt avtala med din direktleverantör att era leverantörer i sin tur ska uppfylla specifika krav. Men det är betydligt svårare att kontrollera och svårare att följa upp. Det är för att de flesta underleverantörer är från Kina.

Långa värdekedjor förekommer i alla typer av tillverkningsindustrier enligt Upphandlingsmyndigheten (2025) och just i Kina är det vanligt med bristande arbetsvillkor och säkerhetsrutiner. Trots specifika krav från företag i Sverige så blir det svårt att kunna följa upp dessa utanför EU som inte har samma rapporteringsskyldigheter som EU.

Även finansbranschen upplever att dubbel väsentlighetsanalysen är den största utmaningen i ramverket och förklarar att deras värdekedja kan bli väldigt bred och komplex och att det är deras kreditportföljer som ligger till grund för det. Med bred och komplex syftar informanten på att det är svårt att rapportera i det tredje ledet, alltså kundens, kundens, kundens leverantör.

B1-De kanske är samma utmaningar för andra sektorer men vi kunde uppleva att om du inte begränsar värdekedjan så blir den hur djup som helst men också hur bred som helst. Om vi lånar ut pengar till en viss sektor, till exempel fastighetsbranschen, som till exempel har kopplingar åt olika sektorer så ska en bank rapportera alla ESRS tematiska upplysningar.

I praktiken innebär citatet ovan att finansbranschen behöver rapportera på hela ESRS-ramverket vilket skapar en omfattande rapporteringsbörda. Särskilt svårt är det att hantera transitional risker, alltså omställningsrisker kopplade till finansierade utsläpp.

B2- Transition risk är risken att ett företag inte ska nå sina utsläppsmål. För finansiella institut uppstår transitionrisk i bland annat kreditportföljen som är en del av dess värdekedja. De största utsläppen för banker är indirekta, såsom finansierade utsläpp. Med en stor andel företagskrediter följer vanligtvis större indirekta utsläpp.

Även Revision och konsultbranschen säger att även deras företag har svårt att lägga analysen på en rimlig nivå men att de naturligt har en bra dialog med sina kunder eftersom deras arbete är att utvärdera sina kunder och jobba tätt med dem under arbetsprocessen. Det gör att de får tillgång till mycket information genom bland annat marknadsundersökningar vilket enligt informanten genererar mycket information om deras kunders organisationer. "Jag tror vi har en ganska bra bild av hur våra kunder uppfattar oss och vad dem har för krav på oss vilket såklart hjälper vid en dubbel väsentlighetsanalys" säger informanten.

Den dubbla väsentlighetsanalysen är något som alla företagen upplever som den största regulativa utmaningen med den nya lagstiftningen och flera av branscherna hade velat se branschspecifika direktiv för att underlätta arbetet.

T1- Gruvbolagen till exempel har väldigt specifika utmaningar som bara finns hos dem. De tycker att det är dåligt för det hade gjort det enklare för dem.

Bank 1 upplevde också en avsaknad branschspecifika regelverk.

B1- Cirkulär ekonomi, till exempel, hur skall vi som bank kunna komma med såna typer av upplysningar kring våra kunders, kunders, kunder? Så ja, värdekedjan är komplext och då hade man önskat att låt oss titta på vad som är de största, viktigaste sektorerna.

Både tillverkningsindustrin och finansbranschen upplever att branschspecifika standarder hade underlättat arbetet med den nya CSRD rapporteringen. Det hade blivit både tydligare och minskat arbetsbördan för dessa två branscher. Men revisions- och konsultbranschen ser ingen poäng med det för just deras bransch. Informanten berättar att de inte riktigt ser hur det hade hjälpt deras bransch eftersom deras verksamhet inte har så tydliga miljöfrågor i form av utsläpp kopplade till sin interna verksamhet. Det har gjorts tidigare försök berättar informanten med att skapa branschspecifika rapporteringsstandarder i andra sammanhang men att det bara riktats mot produktproducerande sektorer. Detta är för att det är svårt att applicera på tjänsteföretag, säger hen.

För att sammanfatta avsnittet så pekar intervjuvärderna på att det fria tolkningsutrymmet och bredden på reglerna i CSRD har påverkat branschernas implementering av regelverket. Beroende på deras affärsmodell, värdekedjornas komplexitet och relationerna man har till kunder och leverantörer. Tillverkningsindustrin och finansbranschen står inför stora utmaningar kopplade till rapporteringens omfattning och datainsamling. Revisions- och konsultbranschen kan däremot i högre grad hantera kraven genom befintliga kundrelationer och interna processer. Detta indikerar att implementeringen skiljer sig utifrån branschspecifika och verksamhetsmässiga förutsättningar.

5.1.2 Datamängden och Jämförbarhet

Något som alla företag trycker på är att CSRD standarderna är för breda och för otydliga vilket har ökat datamängden och arbetet markant från de föregående NFRD rapporterna. Den stora utmaningen som finansbranschen uttrycker är att få in all den data du behöver för att kunna göra en fullständig rapport s

B2- En stor del av kraven i CSRD möts med kvalitativ information i Hållbarhetsrapporten, men det finns även krav på ”metrics and targets” som är kvantitativa. Finansiella institutioner måste inhämta mycket ESG-relaterad information för att kunna rapportera enligt CSRD. Bankerna inhämtar ESG information bland annat från sina kunder, och leverantörer samt interna data såsom finansiell information

Utöver den interna hanteringen av data lyfter Bank 2 också utmaningen med att data som inhämtas från externa aktörer, som kunder och leverantörer, ofta är bristfällig eller ofullständig. Det skapar en osäkerhet i rapporteringen och risk för fel. Bank 2 fortsätter:

I dagsläget finns det en hel del ESG-datakvalitetsproblem som vi hoppas kommer att förbättras över tid. Taxonomiregelverket är relativt nytt och det har funnits en hel del tolkningsfrågor som har gjort att regelverket inte har implementerats eller tillämpats på ett konsistent sätt av företag. Vi etablerade ett ESG dataprogram för att inhämta ESG data och införliva det i vår finansiella rapportering.

Även i tillverkningsindustrin ser man att komplexiteten i datainsamlingen utgör en betydande utmaning. Där handlar det ofta om att spåra information kring komponenter och material genom långa och invecklade leverantörsled, vilket kan vara tekniskt och logistiskt svårt att uppfylla i praktiken.

T1-Det är speciellt när vi talar om tillverkningsindustrin. Du beställer in maskiner som har väldigt många olika komponenter. Som man ska hålla koll på och tekniskt sett från direktivet så måste man hålla koll på alla dessa komponenter. Det är ju omöjligt. Jag tror att många företag väntar på direktivet som ställer krav på leverantörer att ha information till hands för företagen. Det är ett produktpass som du skall kunna följa produktens väg.

Har du långa värdekedjor oavsett bransch i det här fallet så kommer du att få ett omfattande arbete i att samla in data och täcka alla delar som behövs i den nya rapporten. Detta leder till att jämförbarheten mellan rapporterna blir svår därför att det finns stora skillnader i hur företagen inom branscherna har valt att rapportera. I synnerlighet när det är svårt att få tag på information från sina underleverantörer eller kunder. Syftet med CSRD är att öka jämförbarheten mellan företagens hållbarhetsarbete och det har företagen upplevt att den har ökat till viss del. Men det är till största del för att det inte fanns någon jämförelse tidigare, säger tillverkningsindustrin.

Bank 2: "Alla rapporter om jag jämför med våra största konkurrenter i Sverige så ser det väldigt olika ut" och Bank 1 säger att det till stor del beror på att mätetalen skiljer sig åt i rapporterna. Ett exempel Bank 1 nämner är "Det kan vara så enkla saker som att det är olika basår i rapporterna och det ställer till det i jämförelsen". Denna stora datamängd ser ut att ha

gjort det svårt för företagen att samla in den men också veta vad som är relevant att rapportera.

Revisions och konsultbranschen upplever att informationen i hållbarhetsrapportering har gått från att vara väldigt bred till att faktiskt vara väsentlig för företagen. Hen uttrycker att det “i regel har blivit enklare att få tag på relevant information” och att det har lett till att jämförelsen ökat generellt sett.

Hur bra och tydlig jämförbarheten inom eller mellan branscher blir i slutändan handlar om vilken nivå som branscherna kommer att välja att lägga sig på då det kommer att bildas en branschpraxis så småningom enligt finansbranschen. Men som det ser ut idag så är EU:s direktiv för vagt för företagen att bilda helt jämförbara mätvärden. Det saknas även tydliga direktiv om hur långt ner i värdekedjan som EU vill att man skall gå och de tar både tid och mycket resurser.

5.1.3 Resursallokering

CSRD är ett väldigt omfattande och stort direktiv vilket märktes över alla branscher, inte minst i finansbranschen. Tidigare direktivet NFRD gav dock en viss förberedelse då det resurser och arbetsprocesser på plats i en mindre skala inför CSRD. Informanterna i finansbranschen beskrev dock att man i ett tidigt skede av implementeringen förstod att det skulle bli ett omfattande arbete och man satte därför i gång arbetet så tidigt som möjligt. Man allokade nya resurser som att anställa nya personer till företaget och man skapade nya team som skulle dedikera sig till hållbarhetsrapporteringen.

B1- När jag började så hade vi en hållbarhetschef och så anställde vi klimatstrateg och jag anställdes som en slags rapporteringsansvarig. Då var vi tre personer, idag är vi 10-12 personer på denna centrala avdelning.

Även bank nr 2 beskrev hur deras team har växt efter CSRD direktivets införande.

B2- Vi har gått från att vara 3 st som arbetar med hållbarhetsrapportering 2020 till att vara 9 dedikerade medarbetare i teamet. Vi har dessutom 4 kollegor i Baltikum som supporterar oss med att producera rapporter.

Det är inte bara finansbranschen som vittnar att de har behövt allokera nya resurser till hållbarhetsrapporteringen. Tillverkningsindustrin har också behövt ta in resurser men har valt att vända sig utåt temporärt för att öka sin kompetens.

T1- Jag skulle säga att de flesta har tagit in konsulter trots att de har en hållbarhetsavdelning just för att de ser att de behöver hjälp i början för att kick starta i gång det här. Sen så har de som ambition att kunna göra det här själva på egen hand på längre sikt.

Det är estimerat av organisationen svenskt näringsliv att CSRD implementeringen kommer att kosta närmare 3 miljoner i uppstartskostnader för ett enskilt svenskt bolag (SOU 2023). Det gäller dock för de största företagen och den kan anses som en liten kostnad beroende på hur stort företaget är. Revisions- och konsultbranschen bryter trenden, de har valt att ta vara på de

kompetenser som redan finns i verksamheten enligt informanten, men de har också behövt anställa flera för att klara av den höga efterfrågan på redovisning och konsultation som förväntas komma med det nya regelverket. De har också behövt utbilda sina konsulter för att ge en baskunskap om CSRD oavsett vad man jobbar med i verksamheten. Informanten beskriver dock en fördel med att jobba inom revisions och konsultbranschen.

RK1- Det är väldigt tacksamt såklart att jobba på ett företag där vi har jätte många specialister på det här området.

Sammanfattningsvis visar detta att CSRD inte enbart kräver teknisk kunskap utan också organisatorisk anpassning, något som ställer olika krav beroende på branschens förutsättningar. Finansbranschen har främst valt att bygga upp interna strukturer med nya team och roller medan tillverkningsindustrin initialt vänder sig mer mot externa resurser för att komma i gång. Revisions- och konsultbranschen å andra sidan har valt befintlig expertis men brottas i stället med intern kapacitet. Skillnaderna speglar hur branschspecifika affärsmodeller, arbetsflöden och tidigare hållbarhetsarbete påverkar implementeringen i praktiken.

5.2 Normativa pelaren

I detta avsnitt så undersöks den normativa pelaren (Förväntningar och branschpraxis) av den institutionella teorin. Det innebär hur yttre faktorer som investerare och förväntningar från kunder har påverkat företagens implementering av CSRD. Det kan vara tidigare förväntningar, nuvarande eller kommande.

5.2.1 Transparens mot kunder och investerare.

I Sverige har hållbar konsumtion fått ett allt större inflytande över den svenska marknaden de senaste åren. Kunder prioriterar i större utsträckning hållbarhet en tidigare enligt Svensk Handel (2024) och det har lett till att förväntningarna på företagen har ökat från kunder och investerare. Det är något som bank 1 har känt av inför CSRD rapporteringen och informanter berättar hur deras bank redan innan CSRD anpassade sig till ett initiativ skapat av stora investerare.

B1-Det var ett ramverk som togs fram för länge sedan och det handlade egentligen om ett gäng investerare med stort inflytande. De tyckte att företag i allmänhet rapporterade för lite kring klimatrisker i sin verksamhet. Så vi tog till oss det och började rapportera.

Bank 1 förklarar även att det blev en slags praxis eller norm som företaget tog med sig för att bli mer transparenta. Det var för att man ville bli så transparenta och attraktiva som möjligt för sina kunder och investerare. Även revisions- och konsultbranschen lyfter fram att kundernas förväntningar på deras kompetens kring CSRD-lagstiftningen har varit en drivande faktor bakom ambitionen att leverera en hållbarhetsrapportering av hög kvalitet. ”Det är högre krav från våra kunder på att vi ska uppnå en högre standard som leverantör för att få jobba

med dem” säger hen. Informanter menar dock att det oftast känns mer som en formalitet av kunderna när de utvärderar företagets hållbarhetsarbete inför en potentiell affär.

Rk1- Alltså om det finns en inköpsfunktion hos ett företag som utvärderar oss och så får de tillbaka svar från oss. Ibland känns det mer som en check in the box att de ska göra den kollen en att de faktiskt tittar på utfallet. (...) Jag tror inte vi har haft ett exempel ännu på en kund som har sagt tack men nej tack, ni uppfyller inte våra krav.

Tillverkningsindustrin lyfter däremot fram andra typer av utmaningar när det gäller normer och förväntningar. Informanten beskriver att intressentdialoger som är ett centralt moment i ESRS 2 har varit svårt att genomföra i praktiken. Det handlar både om att prata med intressenter om vad de vill se från dem och vad tillverkningsindustrin vill se från sina leverantörer och kunder. “Det har varit en utmaning att få bolagen att faktiskt göra dem och få dem att se poängen” säger informanten.

Detta visar att medan finans- och konsultbranschen redan möter starka yttre krav och normer från kunder och investerare, står tillverkningsindustrin inför en annan typ av utmaning att etablera ett intresse och förståelse för varför det är viktigt att ha en dialog om hur man kan förbättra sin verksamhet på ett hållbart sätt och ändra sina normer.

5.3 Kognitiva pelaren

Den kognitiva pelaren (Kultur och det självklara). Denna del av texten fokuserar på att belysa skillnaderna i hur företagen behövt ändra på företagskulturen för att anpassa sig till det nya regelverket. Samt hur förändringarna har gått till om det har hänt några.

5.3.1 Hållbarhet får större inflytande

Med CSRD så kommer ett väldigt stort och nytt fokus på hållbarhet för alla företag. Det har inneburit för alla företag som har intervjuats att deras företagskultur har förändrats på ett eller annat sätt. Finansbranschen beskriver hur de har haft ett gediget hållbarhetsarbete och hållbarhetsrapportering sedan många år tillbaka och att hållbarhet har varit en del av deras företagskultur under en längre tid. Men de pratar om att deras hållbarhetsavdelning har fått ett större inflytande på arbetsplatsen med mycket arbetsfördelning ut över organisationen för att lyckas med CSRD.

Bank 2 berättar till exempel att det har varit ett stort arbete med att mobilisera vissa företagsgrenar i organisationen att få dem delge den rätta informationen som behövts för CSRD rapporten och det har lett till en hög arbetsbörda för alla inblandade.

B2- Så det har varit ett jättejobb internt att hitta nätverken och rätt personer, Vi har även lagt ner mycket tid på att bygga både interna och externa nätverk inom området, så det har varit väldigt hög arbetsbelastning under de gångna 4 åren.

Informanten från tillverkningsindustrin har fått uppfattning om att det också finns ett visst internt motstånd där arbetskulturen och hierarkin i företagen utmanas i och med att hållbarhet

får ett större inflytande i företagen. Hen beskriver det så här: "Människor är väldigt motvilliga mot det här till en början. Men sen när man är klar med det så är de oftast glada och nöjda". Informanten fortsätter med att säga att obligatorisk hållbarhetsrapporteringen är något helt nytt. Men hen förväntar sig att det kommer bli en del av företagskulturen i tillverkningsbranschen, eftersom finansiella rapporter funnits väldigt länge men att folk var motvilliga till en början att rapportera det också enligt honom. Hen uttrycker även att det kan variera stort från företag till företag i tillverkningsindustrin vilken nivå företagen väljer att göra rapporteringen på. CSRD har gjort att företagen har blivit mer medvetna om hållbarhetsaspekter i deras respektive industri men att det varierar hur hårt man satsar på hållbarhet utöver CSRD.

Revisions- och konsultbranschen har inte upplevt att CSRD fört med en markant ändring i företagets kultur utifrån hållbarhetsarbetet. Men hen har som mål att ändra på det långsiktigt och att CSRD är ett bra verktyg för att skapa dialog och diskussion inom företaget.

"Jag vill kunna använda det på det sättet att vi kan utvecklas och att det inte bara blir en rapporteringsfråga" säger informanten. Det är alltså inte bara innehållet i rapporterna som är i fokus utan även processen bakom hur hållbarhetsarbetet kan integreras i organisationen. Samt hur det kan bidra till kompetensutveckling och förstärka företagets värderingar och långsiktiga strategi. På så sätt uttrycks en vilja att förflytta hållbarhet från att vara ett administrativt krav till att bli en naturlig del av företagets identitet.

Avslutningsvis så kan man se att CSRD har haft en påtaglig påverkan på företagskulturen i olika branscher. Även om den påverkan kan variera mellan de olika branscherna. Finansbranschen har sen innan haft ett etablerat hållbarhetsarbete men de upplever att hållbarhetenfunktionens roll i verksamheten har växt. Inom tillverkningsindustrin ses en kulturell omställning där hållbarhet successivt integreras trots initialt motstånd. Men det varierar mellan företagen hur djupt man vill integrera hållbarhetsarbetet i samband med CSRD. I revisions- och konsultbranschen så ses CSRD mer som en en möjlighet för framtida utveckling än något som redan har förändrat företagskulturen. Gemensamt för alla är att hållbarhet har börjat växa inom organisationen och att de på ett eller annat sätt har blivit integrerat i organisationerna.

6. Diskussion

Syftet med denna studie var att undersöka hur implementeringen av CSRD har skiljt sig mellan olika branscher i Sverige. Samt vilka utmaningar och möjligheter som uppstår i implementeringen. Resultaten har tematiserats och analyserats utifrån de tre pelarna i institutionell teori. Diskussionen kopplar samman tidigare forskning och teoribildning med resultatdelen och reflekterar över skillnader och likheter mellan implementeringen av CSRD i olika branscher.

Den regulativa resultatdelen visar att formella krav som CSRDs dubbel väsentlighetsanalys påverkar företagens beteenden och strukturer. Trots ett gemensamt branschöverskridande regelverk visar resultaten att tolkningarna och implementeringarna av regelverket skiljer sig åt beroende på branschspecifika förutsättningar. Den dubbla väsentlighetsanalysen har uppfattats som den största utmaningen av alla branscher. Svårast har det varit för de branscher med långa värdekedjor som tillverkningsindustrin och finansbranschen. De har framförallt drabbats av en stor arbetsbörda. Tidigare forskning från Krajcsák (2025) har belyst att dubbel väsentlighetsanalysen skulle bli en av de större utmaningarna med CSRD och att den indirekt leder till att företag behöver göra omfattande organisatoriska förändringar. Resultatet visar att även om det inte står i CSRD rapporteringen om specifika resursallokering så har företagen behövt ålägga stora resurser. Detta menar jag kan ses som ett bevis för hur den regulativa pelaren (lagar och regler) kan få omfattande strukturell påverkan, även när regelverket inte specificerar exakt hur genomförandet ska gå till.

I den normativa resultatdelen så framgår att yttre förväntningar från kunder och investerare ökade redan innan CSRD infördes enligt Revisions- och konsultbranschen samt finansbranschen. De redan etablerade normerna och förväntningarna hade redan skapat en praxis för dessa två branscher enligt respondenterna och hållbarhet har setts som en självklar del av deras affärsidé. En hög transparens är en stor del av de förväntningar som kunderna har på dessa branscher, vilket har påverkat deras hållbarhetsrapportering. Av resultatdelen framgår det att i tillverkningsindustrin är normen att hållbarhet är viktigt, men mindre etablerad. Där har intressedialoger för hållbarhet med andra aktörer mött på motstånd och hållbarhetsrapporteringen har därmed inte blivit lika prioriterad. Min bedömning är att det pekar på att normer påverkar hur implementeringen går till i praktiken och hur långtgående den blir och att det varierat mellan de studerade branscherna. En hög transparens i rapporteringen är något som tidigare forskning kommit fram till som låg i tidigare direktiv (Breijer och Ori, 2022). Min undersökning visar emellertid att två av branscherna har etablerade hållbarhetsförväntningar på sig sedan tidigare och att tillverkningsindustrin är på god väg att känna av samma effekt oavsett vad man producerar. Vissa tillverkningsindustrier som till exempel textilindustrin har sedan innan haft en stor yttre påverkan från konsumenter.

Den kognitiva pelaren sätter organisationen i fokus. Den undersöker vad som är självklart och vad som anses som legitimt i företaget. Resultatet visar att CSRD sakta men säkert har tagit en allt större plats i företagskulturen i de olika branscherna. Den har dock växt fram på olika

sätt. Tillverkningsindustrin ser ett initialt motstånd mot CSRD men att det successivt integreras mer och mer. Finansbranschen däremot har sett en större förändring av företagskulturen i samband med CSRD till exempel genom att hållbarhetsfunktionen har fått ett större inflytande i samband med CSRD. Det är även något som revisions- och konsultbranschen strävar efter att uppnå en dag med. Detta tyder på att CSRD implementeringen håller på att institutionalisera hållbarhet och att det anses som en självklarhet inom branscherna.

Slutligen så visar resultaten att implementering skiljer på grund av hur de branschspecifika utmaningarna skiljer sig. Tolkning av lagar, normer och värderingar samverkar för att operationalisera implementeringen av CSRD. Dessa variabler påverkar hur implementeringen skiljer sig mellan branscherna.

7. Slutsats

Vilka är de största utmaningarna med CSRD för företagen?

Den största utmaningen med CSRD som jag tycker är mest anmärkningsvärt, är den dubbla väsentlighetsanalysen och datainsamlingen. Regelverkets oklarheter kring hur djup analysen ska vara ses som en bidragande faktor. Det har gjort att jämförelsen kring rapporterna har försämrats eftersom företag i samma branscher har rapporterat olika i sina rapporter.

Tillverkningsindustrin har problem med att leverantörskedjor lämnar EU och det i sin tur leder till svårigheter att få tag i rätt data. I finansbranschen ser vi att stora kreditportföljer leder till väldigt stora dubbla väsentlighetsanalyser där många kunder ingår i deras rapportering. Det är likt på många sätt men det är deras branscher som gör att grunden till problemet ser olika ut i implementering.

Revisions och konsultbranschen har andra utmaningar. De har kundkontakten och expertisen sedan innan för att hantera CSRD kraven. Det har gjort att de kan anpassa sig snabbare till kraven. Deras största utmaning i implementeringen har i stället varit att organisera och utbilda personal för att integrera CSRD i sin verksamhet.

Men det syns även likheter. Jag tycker att jag kan se mig en trend över alla branscher som pekar på att företagen börjar integrera hållbarhet i större utsträckning i sina organisationer. Det kan vara på grund av att CSRD gjort att företagen ändrats kulturellt då hållbarhetsfunktionerna behövt växa internt. Vilket bidragit till att hållbarhetsrapporteringen inte bara är en rapporterings börda jämfört med tidigare regelverk.

Har CSRD lyckats med att öka transparensen och jämförbarheten i rapporterna?

CSRD har till viss del lyckats öka transparensen och jämförbarheten i företagens hållbarhetsrapportering, framför allt jämfört med det tidigare NFRD-direktivet. Dock kvarstår stora utmaningar kopplade till tolkningsutrymme, datakvalitet och brist på branschspecifika riktlinjer, vilket begränsar enhetligheten mellan företagens rapporter i praktiken.

Den här studien har enligt mig visat att implementeringen av CSRD skiljer sig åt mellan olika branscher. Även om regelverket är likadant för alla företag oavsett bransch. Så är det deras branschspecifika förutsättningar som gör att deras implementering av regelverket ser olika ut. Det är branschspecifika tolkningar av regelverket, värdekedjor och företagskulturen bland annat som påverkar hur implementeringen ser ut.

Jag tycker därför att framtida forskning bör centrera sig på hur branschspecifika policys kan tänkas se ut för kommande reglering av små och medelstora bolag. Det skulle underlätta i implementeringen av CSRD i flera branscher och bidra till att öka jämförbarheten i rapporterna. Denna uppsats kan tänkas användas som underlag för en sådan studie. Men det skulle behövas fler intervjuer med fler företag för att kunna generalisera hela branscher.

Referenser

- Bacchi, C. (2009). *Analysing Policy: What's the Problem Represented to Be?* Adelaide: University of Adelaide Press. Tillgänglig på: <https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/33181/560097.pdf?sequence=1> (Hämtad 8 mars 2025).
- Bolagsverket. (2025). *Hållbarhetsrapport*. Tillgänglig på: <https://bolagsverket.se/foretag/aktiebolag/arsredovisningforaktiebolag/delarochbilagoriarsredovisningen/hallbarhetsrapport.5361.html> (Hämtad 2 juni 2025).
- Breijer, R. & Orij, R. (2017). 'The Comparability of Non-Financial Information: An Exploration of the Impact of the Non-Financial Reporting Directive (NFRD, 2014/95/EU)'. Tillgänglig på: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/17449480.2022.2065645?needAccess=true> (Hämtad 4 april 2025).
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3:e uppl. Malmö: Liber. (Hämtad 22 mars 2025).
- Creswell, J. W. & Creswell, J. D. (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 5:e uppl. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications. (Hämtad 7 april 2025).
- Creswell, J. W. & Creswell, J. D. (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 5:e uppl. Los Angeles: SAGE. (Hämtad 22 mars 2025).
- Dumay, J., Guthrie, J. & Farneti, F. (2010). 'GRI Sustainability Reporting Guidelines for Public and Third Sector Organizations: A Critical Review', *Public Management Review*, 12(4), pp. 531–548. Tillgänglig på: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14719037.2010.496266> (Hämtad 2 juni 2025).
- Europeiska unionen. (2023). *Regulation (EU) 2023/2772 of the European Parliament and of the Council of 13 December 2023 on corporate sustainability reporting*. Tillgänglig på: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32023R2772> (Hämtad 7 mars 2025).
- Europeiska kommissionen. (2023). *Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) – Q&A*. Tillgänglig på: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4043 (Hämtad 7 mars 2025).
- European Parliament and Council of the European Union. (2014). *Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings*

- and groups. Tillgänglig på: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0095> (Hämtad 16 april 2025).
- European Commission. (2023). *Commission Delegated Regulation (EU) 2023/2772 of 31 July 2023 supplementing Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council as regards sustainability reporting standards*. Official Journal of the European Union, L 322, 22 December. Tillgänglig på: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32023R2772> (Hämtad 25 april 2025).
- Europeiska kommissionen. (2025). *Corporate Sustainability Reporting*. Tillgänglig på: https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en (Hämtad 7 mars 2025).
- Europeiska kommissionen. (2025). *Den europeiska gröna given (European Green Deal)*. Tillgänglig på: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sv (Hämtad 8 mars 2025).
- Europeiska kommissionen. (2025). *Omnibus I – Förändringar i hållbarhetsrapportering under CSRD*. Tillgänglig på: https://commission.europa.eu/publications/omnibus-i_en (Hämtad 8 mars 2025).
- Global Reporting Initiative (GRI). (2025). *Global Reporting Initiative*. Tillgänglig på: <https://www.globalreporting.org/> (Hämtad 1 juni 2025).
- Harboe, T. (2013). *Grundläggande metod: Den samhällsvetenskapliga uppsatsen*. Övers. P. Larson. Malmö: Gleerups Utbildning AB. (Hämtad 18 mars 2025).
- Hahn Camper-van den Bulcke, N. (2021). *Corporate Sustainability Reporting Directive: EU legislation in progress*. Briefing, april 2021. Bryssel: Europaparlamentets forskningservice. Tillgänglig på: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/654213/EPRS_BRI\(2021\)654213_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/654213/EPRS_BRI(2021)654213_EN.pdf) (Hämtad 25 april 2025).
- Klint, E. (2023). 'Svenskarna vill se mer samhällsansvar från näringslivet.' *Miljö & Utveckling*. Tillgänglig på: <https://miljo-utveckling.se/svenskarna-vill-se-mer-samhallsansvar-fran-naringslivet/> (Hämtad 2 juni 2025).
- Krajcsák, Z. (2025). 'Opportunities and challenges of supply chain sustainability reporting in the context of the CSRD.' *New Challenges in Accounting and Finance (NgoE)*, 2025(1), pp. 1–10. Tillgänglig på: <https://sciendo.com/pdf/10.2478/ngoe-2025-0004> (Hämtad 12 maj 2025).

- Regeringen. (2024). *Nya regler om hållbarhetsrapportering: Prop. 2023/24:124*. Stockholm: Justitiedepartementet. Tillgänglig på: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2024/04/prop.-202324124> (Hämtad 14 maj 2025).
- Statens offentliga utredningar (SOU). (2023). *Nya regler om hållbarhetsredovisning – genomförande av direktivet om företagens hållbarhetsrapportering. SOU 2023:35*. Stockholm: Regeringskansliet, s. 307. (Hämtad 8 maj 2025).
- Scott, W. R. (2014). *Institutions and Organizations: Ideas, Interests, and Identities*. 4:e uppl. SAGE Publications. (Hämtad 12 mars 2025).
- Statistiska centralbyrån (SCB). (2024). *Sveriges BNP*. Tillgänglig på: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/samhallets-ekonomi/bnp-i-sverige/> (Hämtad 2 maj 2025).
- Svensk Handel. (2024). 'Vad prioriterar konsumenten? Hållbarhet, kvalitet eller pris?' *Svensk Handel*. Tillgänglig på: <https://www.svenskhandel.se/nyheter/nyhet/vad-prioriterar-konsumenten-hallbarhet-kvalitet-eller-pris> (Hämtad 2 maj 2025).
- Upphandlingsmyndigheten. (2025). *Risikanalyser*. Tillgänglig på: <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/risikanalyser/> (Hämtad 28 april 2025).

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Isak Collijn har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.